

การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในสถานการณ์แพร่ระบาดของ Covid-19 :

ระบบออนไลน์ & 3 หมอพลัส

นางชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้

สถานการณ์แพร่ระบาดของ Covid-19 ส่งผลต่อการดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องที่บ้าน เนื่องจากทั้งผู้รับบริการ ผู้ป่วย ผู้ดูแล ญาติ สมาชิกในครอบครัว และผู้ให้บริการ เช่น แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ หรือ อสม. ต่างก็รู้สึกวิตกกังวลว่าอีกฝ่ายจะติดเชื้อ Covid-19 หรือไม่ และจะแพร่เชื้อโรคให้กับอีกฝ่ายหรือไม่ ต่างก็หวาดระแวงซึ่งกันและกัน ทำให้การสื่อสาร การซักถามอาการ การตรวจร่างกาย ต้องใช้ระยะเวลาล้นๆ และเว้นระยะห่าง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ Covid-19 ทำอย่างไรถึงจะช่วยลดความเสี่ยง และสามารถสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ได้ การใช้ระบบออนไลน์ร่วมกับ 3 หมอพลัส เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในสถานการณ์แบบนี้ 3 หมอพลัสคืออะไร 3 หมอพลัส คือ หมอประจำครอบครัว ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 คน ที่อยู่ใกล้ชิดและให้การดูแลหรือเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง คนที่ใกล้ชิดผู้รับบริการมากที่สุดคือ อสม.หมอประจำบ้าน หมอคนที่ 2 หมอสาธารณสุข หรือหมอนามัย เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยบริการปฐมภูมิ เช่น สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรชนาวินทรราชินี รพ.สต. สถานพยาบาลใกล้บ้านใกล้ใจ และหมอคนที่ 3 หมอครอบครัว คือ แพทย์ในโรงพยาบาลนั่นเอง

ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง มีข้อจำกัดในการเดินทาง เช่น หากต้องการไปพบแพทย์ หรือไปตรวจรักษาหรือรับยา จำเป็นต้องใช้พาหนะส่วนตัว หรือเช่ารถในการรับ-ส่ง ไปยังหน่วยบริการสุขภาพ การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงนี้ สามารถนำระบบ 3 หมอพลัส ร่วมกับระบบออนไลน์มาใช้ได้ โดย 1) ออกแบบระบบออนไลน์ด้วย 3 หมอพลัส 2) จัดทำระบบช่องทางการสื่อสารระหว่างทีมหมอ 3 คน และผู้รับบริการ 3) จัดหาอุปกรณ์ในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ 4) การจัดหาอินเทอร์เน็ต และ 5) การซักซ้อมผู้ดูแลหรือผู้ป่วยในการใช้งานระบบ ด้วยองค์ประกอบของระบบออนไลน์ 5 องค์ประกอบนี้ เชื่อว่าจะช่วยลดช่องว่างระหว่างผู้ป่วยหรือญาติและผู้ให้บริการได้ ทำให้ผู้ป่วยและญาติ หรือผู้รับบริการ สามารถรับคำปรึกษา สอบถามข้อสงสัย หรือติดตามประเมินผลอาการ อาการเจ็บป่วย ข้อมูลยา หรืออื่นๆ ได้อย่างทันทั่วถึง ส่งผลให้เกิดความต่อเนื่อง ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อเนื่องได้

ผลลัพธ์ของการให้บริการ

1. ผลที่เกิดกับประชาชน ทำให้ผู้สูงอายุ มีสมรรถนะในการดูแลตนเองที่ดี และสามารถดูแลตนเองได้ในระยะยาว และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. ผลที่เกิดกับชุมชน การส่งเสริมสุขภาพและดูแลระยะยาวในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ทำให้ชุมชนตอนตะโก เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง เนื่องจากประชากรมีสมรรถนะในการดูแลตนเองที่ดี ลดปัญหาการพึ่งพิงจากบุคลากรสาธารณสุข

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

4. ผลที่เกิดกับอาจารย์ ได้เรียนรู้กระบวนการและรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้มองเห็นถึงปัญหาในการเข้าถึงระบบสุขภาพหรือข้อจำกัดในชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งจะนำมาช่วยพัฒนาระบบการดูแล เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้มากขึ้น

5. ผลที่เกิดกับวิทยาลัย ได้รับการยอมรับจากชุมชน ในฐานะแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการ ที่สามารถเข้าถึงชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างต่อเนื่อง และสามารถสร้างเครือข่ายวิชาการกับหน่วยงานภายนอก

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการให้บริการวิชาการแบบบูรณาการสหสาขาวิชาชีพ เพื่อสุขภาวะที่ดีของผู้สูงอายุในชุมชนตอนตะโก

ปัญหาอุปสรรคที่ท่านพบ

เนื่องจากการให้บริการผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีและเป็นไปตามที่คาดหวัง อาจต้องมีการติดตามและประเมินผลของการดูแลเป็นระยะ ซึ่งภายใต้ระยะเวลาที่จำกัด อาจทำให้การติดตามและประเมินผลยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังมากนัก

แนวทางแก้ไข

มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายหลังได้รับการบริการวิชาการ เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค หรือข้อจำกัดในการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

.Next step การให้บริการวิชาการแบบบูรณาการแบบสหสาขา ระยะสั้นและระยะยาว

แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมบริการวิชาการในระยะต่อไปเสนอแนะให้มีการระบุในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565 ระยะสั้นควรมีแนวทางพัฒนารูปแบบกิจกรรมการให้ความรู้ และสื่อการให้

ความรู้ อีกทั้งภาพอนาคตระยะเวลา 3 ปี ปีงบประมาณ 2565 ถึง 2568 ควรมีแผนงานทางการทำ
กิจกรรมโครงการเชิงรุก ทั้งประเมินสภาพ ให้การดูแลแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งการที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งควรมี
การจัดกิจกรรมการบูรณาการที่มีภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมและจัดให้มีระบบ
การกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง